

VELİ BÜLTENİ

Lüleburgaz Zübeyde Hanım Anaokulu
Psikolojik Danışma ve Rehberlik Servisi

PDR Servisinden...

Değerli velimiz,

Giderek daha çok bireyselleştığımız, birbirimize daha az yardım ettiğimiz, birbirimizin daha az kapısını çaldığımız, diğerlerinden bağımsızlaştığımız bir dönemden geçiyoruz. Her ne kadar tek başımıza olmanın artıları olsa da beraber hareket etmemiz gereken zaman dilimleri de bulunmaktadır. Çocuklar özelinde baktığımızda başkalarıyla işbirliği yapma becerileri, çocukların büyüdüklerinde karakterleri üzerinde büyük bir etkiye sahip olabilir. Çocuklar genellikle iki yaş civarında işbirliği içinde oynamaya hazır olurlar ancak bu hala öğrenmeleri ve becerilerini geliştirmeleri gereken bir süreçtir. Paylaşmak, sırayla yapmak, müzakere etmek, kurallara uymak ve bir takımın parçası olarak çalışmaya alışmak zaman alır. Bu, yürümeye yeni başlayan çocukların gelişiminin önemli bir aşamasıdır çünkü ancak bu aşamada başkalarının ihtiyaçlarını anlamaya başlarlar. Büyüdükçe ve gelişim dönemlerini tamamladıkça bu beceriler gelişmeye devam eder.

Gelişimsel bir özellik olsa da çocuklarımızın akademik ve sosyal yaşamlarında başarılı olabilmeleri için işbirliği becerilerinin geliştirilmesi; bu kapsamda da uygun ortamlar yaratılması gerekmektedir. Bu noktada da yine öğretmen ve veli işbirliğine ihtiyaç duyulmaktadır. Kendi içimizde geliştireceğimiz işbirliği çocuklarımızın işbirliği becerileri için de etkili olacaktır.

Unutmayalım, birlikten kuvvet doğar.

Okan USLU

Uzman Psikolojik Danışman

BU SAYIDA;

- İşbirliği Nedir?
- İşbirliği Neden Önemlidir?
- Ebeveynler Çocuklarını İşbirliğine Dayalı Oyun Oynamaya ve İşbirliği Geliştirmeye Nasıl Teşvik Edebilirler?
- İşbirliğinin Öteki Yüzü: Okul-Aile İşbirliği
- İşbirliği Kazandırmak İçin Etkinlik Önerileri

İŞBİRLİĞİ NEDİR?

İşbirliği, ortak bir hedefe ulaşmak için birlikte çalışma eylemidir ve çocukların ileriki yaşlarda sosyal ve akademik hayatta başarılı olmak için öğrenmeleri gereken önemli bir beceridir.

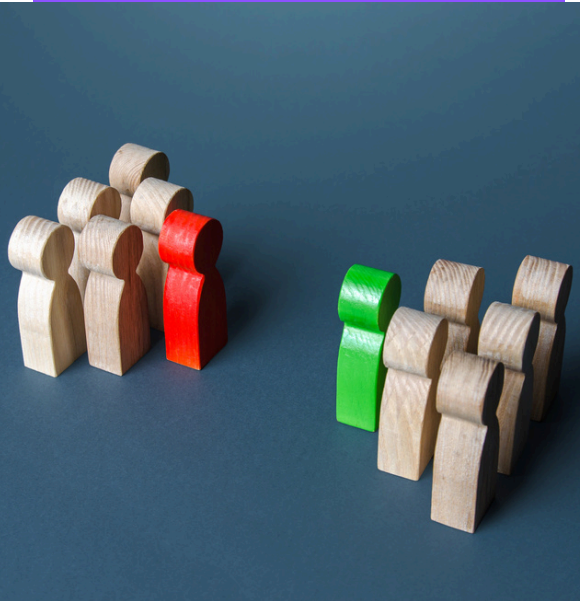
İŞBİRLİĞİ NEDEN ÖNEMLİDİR?

İşbirlikçi Çocuklar İletişimde Daha İyidir

İşbirliği temelde başkalarıyla çalışmak anlamına gelir ve çocuklar birlikte çalışmanın genellikle başarılı olmak için büyük ölçüde iletişim kurabilmeye bağlı olduğunu kısa sürede öğrenirler. İşbirliği, çocukların çevrelerinden aldıkları bilgileri ve birlikte oynadığı çocukları anlamlandırırken kendilerini açıkça ifade etmelerine ve söylemek istediklerini aktarmalarına yardımcı olur. Çocukların iletişim becerileri geliştikçe birbirlerini dinlemenin, birbirlerine ve karşılıklı fikirlere saygı göstermenin neden önemli olduğu konusunda da bir anlayış geliştirirler.

İşbirlikçi Çocuklar Anlaşmazlıkları Daha Kolay Çözebilir

Ebeveynler doğdukları günden itibaren çocuklarına sevgi, şefkat ve ilgi gösterirler. Hatta evde, ailelerinin yanında dünya neredeyse onların etrafında döner, bu yüzden çocukların her şeyin kendileriyle ilgili olduğuna dair bir inanç geliştirmeleri anlaşılabilir bir durumdur. Biz yetişkinler olarak doğrusunu biliyoruz ama çocukların herkesin eşit ve kendileri kadar önemli olduğunu öğrenmeleri zaman alabilir. İşbirliği yoluyla çocuklar paylaşmayı ve sırayla yapmayı öğrenirler. Çocuklar bu kavramların nasıl çalıştığına alıştıkça arkadaşlarının aynı hedefe ulaşmak için harcadıkları çabayı kısa sürede fark edecekler ve onlara saygı duyacaklar,

bu da zamanla güven duygusuna dönüşecektir. Çocuklar işbirliğinin önemini ve neden buna öncelik verilmesi gerektiğini kavradığı için bu tür ilişkiler kurmak ve işbirliğine dayalı beceriler geliştirmek, anlaşmazlıkları çözmeyi öğrenmelerine yardımcı olacaktır.

İşbirlikçi Çocuklar Sorunları Çözmeyi Öğrenir

İşbirliği, çocukların anlaşmazlıkları çözmeyi öğrenmelerine yardımcı olabileceği gibi, onlara sorunları nasıl daha kolay çözeceklerini öğretir. İşbirliği yaparken, çocuklar verilen görevi tartışacaklar ve hedeflerine ulaşmanın en iyi yolunu bulmak için birlikte çalışacaklar. Ayrıca, çocuklar iletişim becerilerini geliştirdikçe ve farklı bakış açılarına saygı göstermeyi öğrendikçe bir soruna farklı açılardan yaklaşabilme becerisini de geliştirirler.

İşbirlikçi Çocuklar Duygularını Kontrol Etmeyi Öğrenir

Bir takımın parçası olarak çalışmak duygu dolu olabilir. Kazandığınızda veya hedefinize ulaştığınızda heyecan vericidir ama tam tersi olduğunda hayal kırıklığı yaratabilir. Bu duygu karışıklığı çocuklara fazla gelebilir ve bu kadar duyguyu aynı anda işlemek bunaltıcı olabilir. Çocuklar birlikte çalışma ortamında kendilerini bu duyguları hissetmeye maruz bıraktıkça bu duygularla nasıl başa çıkacaklarını ve duygularını, davranışlarını kontrol etmeyi öğrenirler.

İşbirlikçi Çocuklar Dünyada Kendilerine Uygun Bir Yer Bulur

İşbirliği yoluyla çocuklar sosyal yapıların temellerini ve bunların kendilerini nasıl etkilediğini öğrenirler. Çocuklar birbirleriyle oynadıkça, güvendikleri ve saygı duydukları arkadaşlar edindikçe diğer insanlara karşı bir anlayış ve sevgi geliştirirler. Herkesin kendi ihtiyaçları, istekleri ve duyguları olduğunu anlamayı ve kabul etmeyi öğrendikçe çocukların özveri duygusu gelişir. Bu anlayışı geliştirdikçe insanlara nasıl yardım edebileceklerini ve iyi şeyler yapmanın iyi hissettirdiğini öğrenmeye başlarlar.

EBEVEYNLER ÇOCUKLARINI İŞBİRLİĞİNE DAYALI OYUN OYNAMAYA VE İŞBİRLİĞİ GELİŞTİRMEYE NASIL TEŞVİK EDEBİLİRLER?

1. Paylaşımı Teşvik Edin

Paylaşım kelimesinin anlamı, büyüdükçe çocuklar için oldukça karmaşık görünebilir. Oyuncağını anlık olarak bırakıp, verdikleri kurabiyeyi asla görmemeye kadar değişebilir. Bu nedenle, paylaşma fikrini oluşturmak için, kelimeyi olumlu bir şekilde çocuğun zihnine entegre etmek için yaşa uygun doğru paylaşım oyunlarına düşkün olmak esastır. Kelime paylaşımının anlamını çocuğunuzun zihnine ne kadar erken entegre ederseniz, ortak oyunlara o kadar iyi hazırlanmış olurlar.

2. Dönüşler Yapmak

Sıralı oyunlar oyunların kalbidir. Bu fırsatı, pasta patlatma ve bir topu ileri geri yuvarlama gibi oyunlar oynamak için kullanın ve onlara sıralarını beklemeyi öğretin. Uzun vadede, çocuğunuz o anda arzu ettiği bir şeyi bekleyebileceği için dürtü kontrolü sağlar.

3. Kurallara Uyma

İyilik için yürürlükte olan kurallara uymak, çocukların olabildiğince erken öğrenmeleri gereken kritik bir beceridir. Onları, sosyal oyuna zarar verebilecek kendine düşkünlükten alıkoyar. İdeal olarak, onlara kuralları öğretmenin en iyi yolu, her zaman kazanmalarına izin vermemektir. Sinir bozucu ve hatta adaletsiz görünse de onlara tüm oyunun uyulması gereken kuralları olduğunu öğretmenin iyi bir yoludur.

4. Ekip çalışması

Takım çalışması, işbirlikçi oyunun ayırt edici özelliğidir, bu nedenle çocuğunuza, özellikle işbirlikçi rol yapma oyunu içeren aktivitede başkalarına yardım etmesi ve onlarla işbirliği yapması öğretilmelidir. Çeşitli ev işlerine yardım edecek kadar büyüdüklerinden, yaşına uygun ve çocuğun yapabildiği ev sorumlulukları verin (sofrayı kurmaya yardım etmek, oyuncaklarını toplamak gibi). Bu gibi aktivitelerle onlara takım çalışmasını öğretin.

5. İşbirliği Faaliyetleri

Okul öncesi çocuklar için ortak oyunlarla sosyal oyunun birçok temel becerisini geliştirebilirsiniz. Aile toplantılarında grup olarak bir tuvali boyamayı içeren 'boş tuval' gibi resim projeleri yapın. Sınıfınızdaki öğrencilerle bir araya gelecek işbirliği temelli faaliyet ortamları yaratabilirsiniz.

6. İyi Bir Takım Olmayı Öğretin

Ortak amaçlar bulma, görev ve sorumluluk alma, dinleme, cesaretlendirme, fikir ve düşüncelerini paylaşma, problem çözme ve saygı duyma gibi temel becerileri öğretin.

İşbirliğinin Öteki Yüzü: Okul-Aile İşbirliği

Okul-aile işbirliği sadece öğretmen ve aile arasındaki bir ilişkiden öte çocuğun sağlıklı gelişimi için de önemlidir. Aile ve okul arasındaki iş birliğinin çocuğun gelişimine katkı sağladığı, özgüveninin oluşmasına, sosyalleşmesine, paylaşmayı öğrenmesine katkı sağladığını, mutlu ve başarılı olmasını ve bu durumun onları hayata hazırladığı söylenebilir. Bu bağlamda bakıldığında önceliğimiz olan çocuklarımızın sağlıklı gelişimleri için okul ile ailenin iş birliği içerisinde hareket etmesinin önemli olduğu söylenebilir.

Yapılan araştırmalar çocuklarının eğitim gördüğü okulla başlangıçtan iyi iletişim kuran velilerin çocuklarının okul yaşantılarının diğerlerine kıyasla daha iyi olduğunu ortaya koymuştur. Örneğin;

- Velinin okulla iyi iletişimi çocuğun okula karşı olan tutumunu olumlu etkiliyor.
- Çocukların akademik başarıları daha yüksek oluyor.
- Okuldaki sosyal etkinliklere katılımı ve arkadaşlık ilişkileri de daha iyi oluyor.

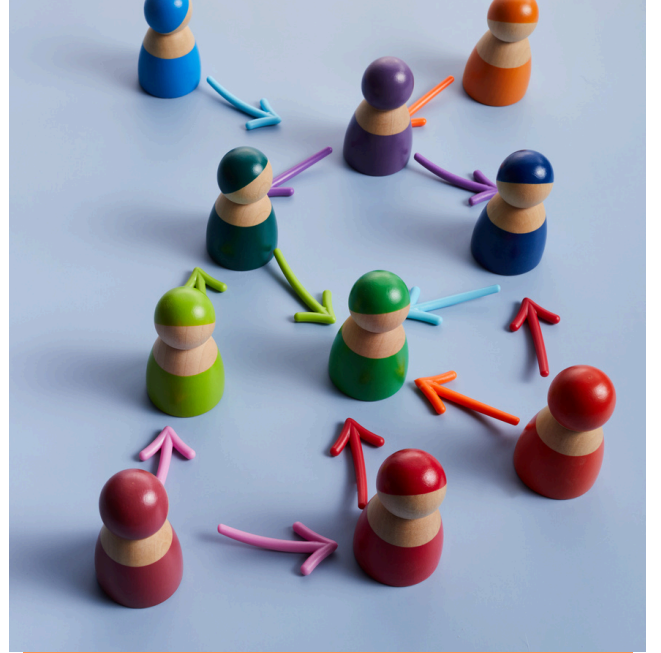
Özetle ailenin okulla olan güçlü iletişimi çocuğun psikososyal gelişimi ve akademik başarısını olumlu olarak etkiliyor.

Okulun ebeveynlerle(velilerle) yaptığı iş birliği sadece öğrencinin gelişiminde değil aynı zamanda veli, öğrenci ve öğretmenin arasındaki ilişkiler üzerinde de olumlu etkiler sağlamaktadır.

GÜÇLÜ İŞBİRLİĞİNİ SAĞLAYABİLMEK İÇİN DİKKAT EDİLMESİ GEREK NOKTALAR

- **Güven ve Dürüstlük:** Hem aile hem de öğretmen için amaç ortaktır: Çocuğun iyi oluşu. Bu konuda aile öğretmenin; öğretmen ise ailenin amacının bu olduğuna inanmalı ve bu konuda güven duymalıdır. İletişimin en önemli unsurlarından olan dürüstlük ise veli ve öğretmenin birbirlerine durumu şeffaf bir şekilde aktarmasını kapsar.
- **Karşılıklı Saygı:** Saygı duyulmayan bir kişiyle ya da saygı hissedilmeyen bir ortamda sağlıklı iletişimden bahsetmek mümkün değildir. Sadece tek tarafın baskın olduğu okul içerisinde de çocuğun iyiliğini sağlayacak olan işbirliğinden söz edilemez.
- **Esneklik:** Esneklik etkili iletişimin yapıtaşlarındadır. Yargılamadan dinlemeyi ve gerektiği durumlarda davranışlarımızı değiştirmeyi içerir. Bu sayede veli ve öğretmen yargılama yapmadan ve değişime açık bir şekilde iletişime geçebilir.
- **Sorumluluk Paylaşımı:** Daha önce bahsedildiği gibi sadece aile ya da okul çocuğun eğitim hayatının tek başına belirleyicisi değildir. Bu yüzden gerekli konularda aile ve öğretmenin sorumluluğu paylaşması önemlidir.
- **Tam Bilgi Akışı:** Okullarda yaşanan sıkıntılardan birisi veli ya da öğretmenin gerekli bilgilerin tamamını gereken zamanlarda aktarmamasıdır. Öğrencinin evdeki – okuldaki davranışları, ders durumu, arkadaşlık ilişkileri ve aile ilişkileri gibi konularda tam bilgi akışının sağlanması faydalı olacaktır.

İletişim ve İşbirliğinde Neler Önemli?

- Veli ve öğretmen ortada henüz bir sorun yokken iletişime geçmeli ve bu sayede çocukta okula karşı olumlu tutum oluşturulmalıdır.
- Veli öğretmenle yapacağı ilk görüşmede kendisinden, aile ilişkilerinden ve çocuğun eğitim hayatı ile ilgili beklentilerinden bahsetmelidir.
- Veli ve öğretmen karşılıklı olarak öğrenci için belirlenen hedeflerden bahsetmelidir.
- Açıklık ve dürüstlük her zaman ön planda tutulmalıdır. Çocukla ilgili daha öncede yaşanan sorunlar ve çözümler öğretmenle paylaşılmalıdır.
- Okul içi eğitim ve etkinliklere katılım sağlanmalı, aile katılımı çalışmalarına önem verilmelidir. Veli okul ile olan bağını kuvvetlendirecek uygulamalara girmeli, bir ayağı okulda olmalıdır.

İŞBİRLİĞİ KAZANDIRMAK İÇİN ETKİNLİK ÖNERİLERİ

4 yaş ve üzeri çocuklar ebeveynlerinden ayrı ve dış dünyada daha fazla zaman geçirdikçe, arkadaş edinmek ve sosyal ortamlarda başarılı olmak için işbirliği becerilerini geliştirmeleri giderek daha önemli hale gelir. Anaokulu yıllarında evde işbirlikçi oyunu teşvik etmeye devam ederek çocuklarınıza hayata hazır olmaları için en iyi şansını verebilirsiniz.

- Dengede duracak şekilde aranızda bir yastık koyun ve (yastığı düşürmeden) kafanızda bir şey taşımaya çalışın veya üç bacaklı olarak (çocuğunuzun ve kendi bacağınızın birini ortak kullanarak) yürümeye çalışın.
- Odayı geçmenin eğlenceli yollarını düşünün örneğin, hayvan taklidi yaparak, çocuğunuzun ayaklarını kendi ayaklarınızın üzerine koyarak veya birlikte zıplayarak geçmek gibi.
- Birlikte el arabası olun (çocuğunuzun bacaklarını tutup elleri üzerinde ilerlemesini sağlayarak).
- Birbirinizin kollarından tutarak veya sırt sırta vererek birlikte oturup kalkmaya çalışın veya onu kaldıracak kadar güçlü olup olmadığınıza bakın.
- Yastıklardan, karton kutulardan beraber bir kule ya da LEGO parçalarından bir kule yapabilir, bir şeyler yapmak için birlikte çalışarak müzakere edebilirsiniz. 4 yaş ve üzeri çocukları en yüksek kuleyi veya en uzun yılanı yapmaya yönlendirerek kolayca birlikte çalışmaya teşvik edebilirsiniz. Kurallara uymanın, paylaşmayı ve sırayla yapmayı bilmenin, açık uçlu oyundan daha gelişmiş bir işbirliği türü olabileceğini bilmek önemlidir.
- Rol yapmak, çocuklarda çok sayıda işbirliğine dayalı beceri gerektirir. İster markete gitmek ister hayali mutfaklarında birlikte yemek yapmak gibi günlük yaşamdan anları canlandırıyor olsunlar, görevler için sorumlulukları paylaşmayı ve sırayla farklı roller üstlenmeyi öğrenirler.

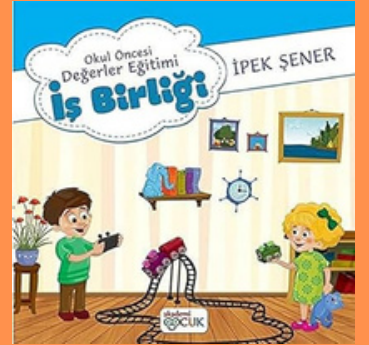
KAYNAKÇA:

- Safa Eğitim Kurumları-Okul Veli İşbirliği ve İletişimi
- KilisMem
- Lego.com.tr
- Twinkl.com.tr

Kitap Önerileri

Çocuğunuzla İşbirliği Yapın

Okul Öncesi Değerler Eğitimi-İş birliği

*Sayı:4 işbirliği Geliřtirme
Nisan, 2024*

**Lüleburgaz Zübeyde Hanım Anaokulu
Psikolojik Danışma ve Rehberlik Servisi**